

สรุปผลการติดตาม โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่
ของคณะกรรมการติดตามโครงการ
ภายใต้แผนงานสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
มกราคม 2567

สภาพัฒนา

www.nesdc.go.th

สภาพัฒนา

สภาพัฒนา

สภาพัฒนา

0 2280 4085

ที่ปรึกษาและคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสนิก อักษรแก้ว	ประธานอนุกรรมการ
นายเอ็นนู ช่อสุวรรณ	อนุกรรมการ
นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	อนุกรรมการ
นายวันชัย สุทธะนันท์	อนุกรรมการ
นายสมสุข ศรีสถิตยวัฒนา	อนุกรรมการ
นางวัชรีย์ สงวนศักดิ์โยธิน	อนุกรรมการ
นายโสภณ แท่งเพชร	รองเลขาธิการฯ

คณะผู้จัดทำ

กองยุทธศาสตร์และประสานการพัฒนาภาค
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้

สารจากประธาน

อนุกรรมการติดตามโครงการภายใต้แผนงาน สร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก

นายสนธิ อักษรแก้ว
ประธานอนุกรรมการ
พฤศจิกายน 2566

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก จึงได้มีคำสั่งที่ 1/2565 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตามโครงการภายใต้แผนงานสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก

เพื่อทำหน้าที่ ในการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากต่อสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยติดตามโครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ที่ผ่านมา คณะอนุกรรมการฯ ได้ศึกษาและติดตามโครงการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่ได้จากการลงพื้นที่ช่วงเดือนเมษายน 2565 ถึง กันยายน 2566 จำนวน 88 โครงการ ครอบคลุมพื้นที่ 5 ภาค ในพื้นที่ 36 จังหวัด

ทำให้ได้ข้อมูลในระดับพื้นที่ ที่เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการวิเคราะห์และข้อสังเคราะห์ของคณะอนุกรรมการ ที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งกลั่นกรองออกมาเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ ปัจจัยสู่ความยั่งยืนและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ซึ่งการลงพื้นที่ของคณะอนุกรรมการฯ นอกเหนือจากการไปช่วยแก้ไขปัญหาและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและหน่วยงานเจ้าของโครงการ เพื่อนำไปปรับปรุง ขยายผล และต่อยอดการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในระดับพื้นที่แล้ว ยังถือว่าเป็นการไปให้กำลังใจ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ให้สามารถดำเนินโครงการให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ ในคราวประชุมสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 11/2566 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2566 สภาฯ ได้มีมติเห็นชอบรายงานสรุปผลการติดตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ของคณะอนุกรรมการติดตามโครงการภายใต้แผนงานสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานรากเรียบร้อยแล้ว และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการเผยแพร่รายงานฯ ต่อสาธารณะต่อไป

ผมหวังเป็นอย่างยิ่ง ว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งหน่วยงานเจ้าของโครงการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจ ที่สามารถนำข้อสรุปที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน และนำไปใช้ในการดำเนินโครงการในอนาคตได้ต่อไป

สารบัญ

01

ความเป็นมา

หน้า 5

02

การดำเนินงานของ
คณะกรรมการฯ

หน้า 7

03

ภาพรวมของพื้นที่ดูงาน

หน้า 10

04

ประเด็นสำคัญจากการลงพื้นที่

หน้า 30

05

ตัวอย่างโครงการต้นแบบ
การดำเนินงานที่ดี

หน้า 32

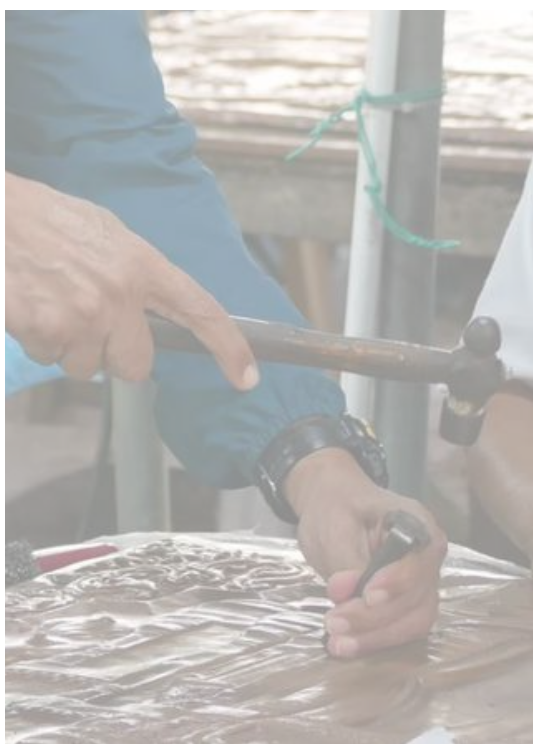
“ความยั่งยืนของโครงการจะเกิดขึ้นได้จากการบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ
ในพื้นที่ และขับเคลื่อนร่วมกันในทุกภาคส่วนให้ครบทั้งห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain)
ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน
เนื่องจากการเป็นการทำงานที่ต่อเนื่องเชื่อมโยง ซึ่งกันและกัน”

ข้อคิดเห็นจากการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 7/2565

“ศิลปวัฒนธรรมที่สามารถเติบโตและมีพัฒนาการไปพร้อม ๆ กับความคิดสร้างสรรค์ และการผสมผสานจินตนาการของคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ ที่มีความมุ่งมั่นในการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทยได้อย่างลงตัว และนำเสนอ ถ่ายทอดผ่านผลิตภัณฑ์เครื่องเบญจรงค์ที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ นับเป็นการพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของการสืบสาน รักษา และต่อยอดที่ปรับตัวได้อย่างเป็นรูปธรรม”

ประเด็นจากการถอดบทเรียนการลงพื้นที่ จ.นครปฐม

บทบาทหน้าที่

เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ต่อสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยติดตามโครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ 1/2565 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการติดตามโครงการภายใต้แผนงานสร้างความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจฐานราก โดยมีนายสนธิ อักษรแก้ว เป็นประธานอนุกรรมการ และมีอนุกรรมการ ได้แก่

1. นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ	อนุกรรมการ
2. นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร	อนุกรรมการ
3. นายวันชัย สุกะนันท์	อนุกรรมการ
4. นายสมสุข ศรีสถิตยวัฒนา	อนุกรรมการ
5. นางวัชรีย์ สงวนศักดิ์โยธิน	อนุกรรมการ
6. เลขาธิการ สศช.	อนุกรรมการ
7. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
8. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	อนุกรรมการ
9. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
10. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
11. อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	อนุกรรมการ

โดยมี สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการ

“ปัจจัยที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย การพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคนหรือบุคลากรในองค์กรผ่านองค์ความรู้เชิงวิชาการ การลงมือปฏิบัติ และการบริหารจัดการเชิงนโยบาย
ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่วิสาหกิจชุมชนให้เกิดการขับเคลื่อนด้านเศรษฐกิจ และสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน”

ประเด็นจากการถอดบทเรียนการลงพื้นที่ จ.เชียงราย

การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ

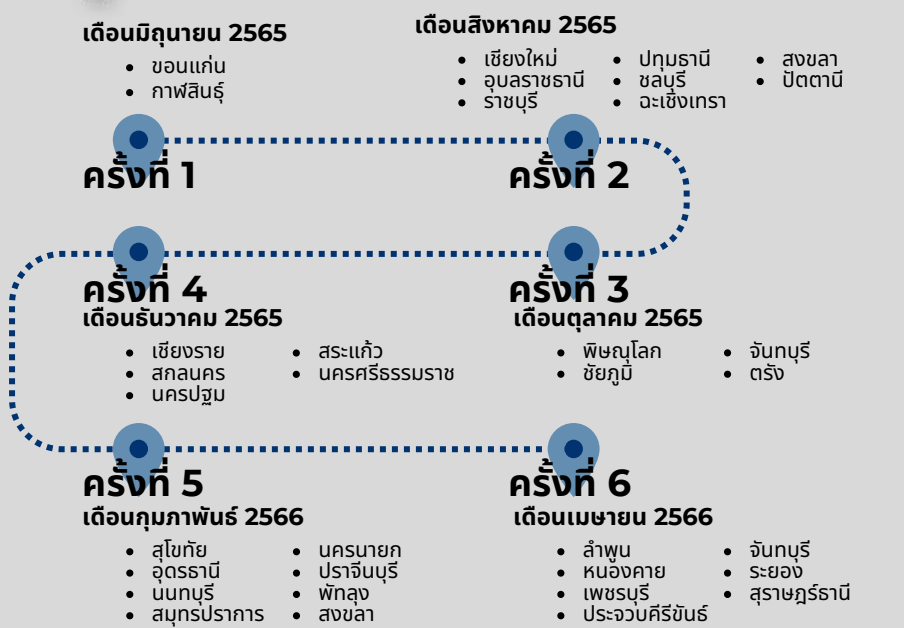
02

ดำเนินการตั้งแต่วันที่เดือนเมษายน 2565 - กันยายน 2566 คณะอนุกรรมการฯ ได้มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน รวม 18 ครั้ง และมีการลงพื้นที่ รวม 11 ครั้ง เพื่อติดตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ **รวม 88 โครงการ ในพื้นที่ 36 จังหวัด** ซึ่งเป็นการติดตามการดำเนินงาน รับฟังปัญหาอุปสรรค ปัจจัยสู่ความสำเร็จของโครงการ ปัจจัยสู่ความยั่งยืนของโครงการ และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยกำหนดกรอบการดำเนินงาน 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่หนึ่ง

เดือนเมษายน 2565 - เมษายน 2566

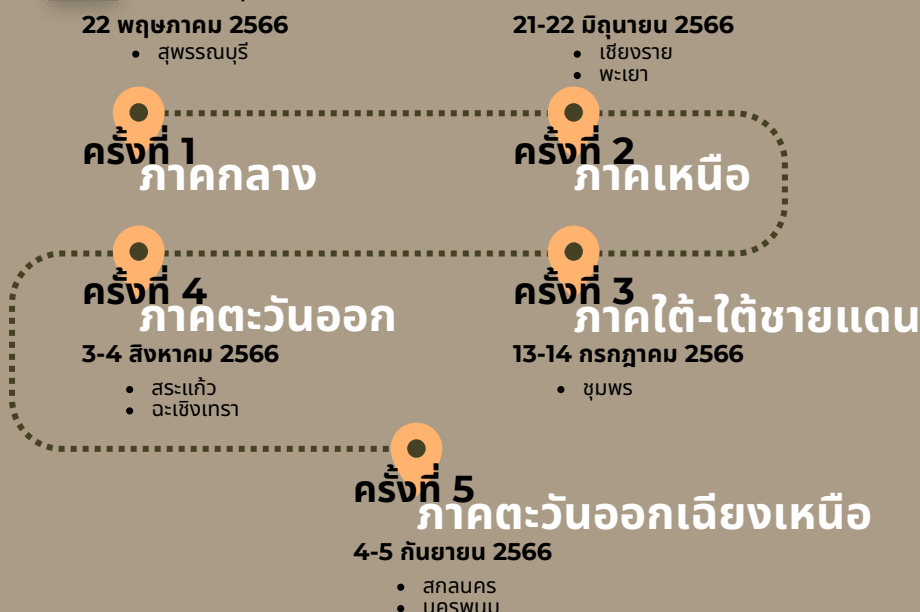
ลงพื้นที่ทุก 2 เดือน รวม 6 ครั้ง

ช่วงที่สอง

เดือนพฤษภาคม - กันยายน 2566

ลงพื้นที่ทุกเดือน รวม 5 ครั้ง ในพื้นที่ 5 ภาค

ช่วงที่ 1

(เมษายน 2565 - เมษายน 2566)

รูปแบบการดำเนินการ อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นประธานกำกับการลงพื้นที่ในพื้นที่ 5 ภาค โดย

ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน มีนายสนธิ อักษรแก้ว เป็นประธาน

ภาคตะวันออกและภาคเหนือ มีนายเอ็นนู ช่อสุวรรณ เป็นประธาน

ภาคเหนือ มีนายวิวัฒน์ ศัลยกำธร เป็นประธาน

ภาคกลาง มีนายวันชัย สุนะนันท์ เป็นประธาน โดยมีนางวัชรีย์ สงวนศักดิ์โยธิน ร่วมลงพื้นที่

ภาคตะวันออก มีนายสมสุข ศรีสถิตยวัฒนา และนางวัชรีย์ สงวนศักดิ์โยธิน เป็นประธาน

กลุ่มโครงการที่ติดตาม กลุ่มโครงการเงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563 โดยได้คัดเลือกตัวอย่างโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่มีพื้นที่ดำเนินการในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน 76 โครงการ แบ่งเป็น

1. โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.)

25 โครงการ

เช่น แปลงใหญ่ลำไย แปลงใหญ่ไฟ วิทยาศาสตร์ชุมชนส้มโองดดีแปลงใหญ่ แปลงใหญ่มะพร้าว และแปลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

2. โครงการกระตุ้นและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมชุมชนไทย (Community Cultural Product of Thailand : CCPOT) สู่สากล ของกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.)

26 โครงการ

เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีบ้านโพธิ์เมือง (ผ้าฝ้ายเข็นมือ) ชุมชนคุณธรรมวัดเจ็ดเสมียน (กระเป๋ากากบาทกล้วย) ชุมชนเครือข่ายทางวัฒนธรรมหัตถกรรมลูกปัดมโนราห์บ้านขาว (หัตถกรรมลูกปัด) และชุมชนเครือข่ายทางวัฒนธรรมวัดท่าพญา (ผ้าบาติก) เป็นต้น

3. โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย) ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.)

25 โครงการ

เช่น โครงการสร้างอาชีพธุรกิจอาหารยุคใหม่บนแพลตฟอร์มออนไลน์ โครงการพัฒนาถ่านอัดแท่งจากกะลามะพร้าว และโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสุนทรียภูมิทัศน์ชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพและกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวถนนสายวัฒนธรรม เป็นต้น

2 ช่วงที่

(เดือนพฤษภาคม - กันยายน 2566)

รูปแบบการดำเนินการ เป็นการลงพื้นที่ร่วมกันของอนุกรรมการ โดยมีนายสนธิ อักษรแก้ว เป็นหัวหน้าคณะกรรมการลงพื้นที่ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มโครงการที่ติดตาม คือ โครงการของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/ภาค ที่เป็นกลุ่มโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ (ด้านเกษตร การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาผลิตภัณฑ์) จำนวน 12 โครงการ รวม 8 จังหวัด ในพื้นที่ 5 ภาค

ภาคเหนือ

2 โครงการ ณ จังหวัดพะเยา และเชียงราย

เช่น โครงการก่อสร้างอาคารการเรียนรู้ และอนุรักษ์นกยูงไทย จ.พะเยา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3 โครงการ ณ จังหวัดสกลนคร และนครพนม
เช่น โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรด้วย
สมุนไพรตามแบบนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์

ภาคกลาง

2 โครงการ ณ จังหวัดสุพรรณบุรี

เช่น โครงการเมืองสมุนไพร จ.สุพรรณบุรี

ภาคตะวันออก

2 โครงการ ณ จังหวัดสระแก้ว และฉะเชิงเทรา

เช่น โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มี
คุณภาพปลอดภัยสูง และได้มาตรฐานสากล

ภาคใต้-ใต้ชายแดน

3 โครงการ ณ จังหวัดชุมพร

เช่น โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้
ระบบไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์
ขนาด 1,000 วัตต์ (สำหรับธนาคารปู)

พื้นที่ดูงาน จำนวน 88 โครงการ

สามารถจำแนกตามภาค และจำแนกตามลักษณะโครงการและประเภทผลิตภัณฑ์ ดังนี้

1 พื้นที่ดูงานจำแนกตามภาค

ประกอบด้วย 5 ภาค ในพื้นที่ 36 จังหวัด

ภาคเหนือ 6 จังหวัด

- เชียงใหม่
- พะเยา
- ลำพูน
- สุโขทัย
- พิษณุโลก
- เชียงราย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด

- กาฬสินธุ์
- ขอนแก่น
- อุดรธานี
- ชัยภูมิ
- สกลนคร
- นครพนม
- หนองคาย
- อุบลราชธานี

ภาคกลาง 8 จังหวัด

- ราชบุรี
- นครปฐม
- สมุทรปราการ
- ประจวบคีรีขันธ์
- เพชรบุรี
- นนทบุรี
- ปทุมธานี
- สุพรรณบุรี

ภาคตะวันออก 7 จังหวัด

- ฉะเชิงเทรา
- จันทบุรี
- สระแก้ว
- ปราจีนบุรี
- นครนายก
- ระยอง
- ชลบุรี

ภาคใต้ - ใต้ชายแดน 7 จังหวัด

- ปัตตานี
- สงขลา
- ตรัง
- นครศรีธรรมราช
- พัทลุง
- สุราษฎร์ธานี
- ชุมพร

2 พื้นที่งานลักษณะโครงการและประเภทผลิตภัณฑ์ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่ม 1 | กลุ่มโครงการยกระดับประสิทธิภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มทางการเกษตร จำนวน 52 โครงการ

ลักษณะโครงการ

- โครงการเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่
- โครงการเกี่ยวกับการยกระดับการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรให้ได้มาตรฐาน
- โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร

กลุ่ม 2 | กลุ่มโครงการพัฒนาสินค้า ท่องเที่ยว บริการ และการค้า จำนวน 32 โครงการ

ลักษณะโครงการ

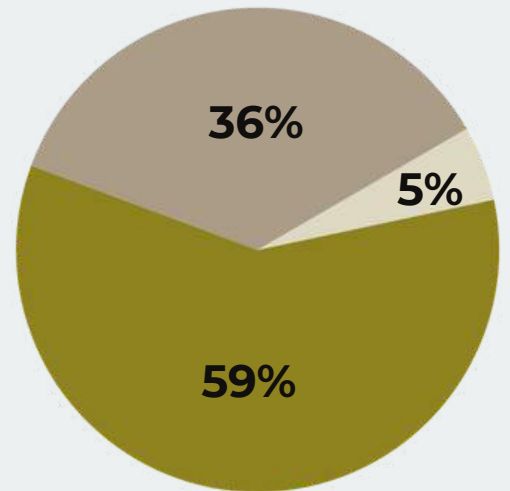
- โครงการเกี่ยวกับการกระตุ้นส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมชุมชนไทย (CCPOT) สู่อสากล
- โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยของรัฐในพื้นที่ในการนำองค์ความรู้ไปช่วยในการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน

กลุ่ม 3 | กลุ่มโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 4 โครงการ

ลักษณะโครงการ

- โครงการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งเป็นกลุ่มโครงการที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- โครงการภาค และจังหวัด

กลุ่ม 1

กลุ่มโครงการยกระดับประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม ทางการเกษตร ประกอบด้วย 52 โครงการ

ผลิตภัณฑ์พืช

สละ

มะเขือเทศ

สับปะรด

ผักอินทรีย์

ผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์

โคเนื้อ

แพะ

จิ้งหรีด

ผึ้งโพรง

ผลิตภัณฑ์ประมง

หอยนางรม

ปลาสด

ปูนา

กุ้งขาว

ผลิตภัณฑ์เกษตรมูลค่าสูง

น้ำตาลอ้อยผง

ผลิตภัณฑ์จาก
สมุนไพร

น้ำพริกปลาสด

สละลอยแก้ว

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
ด้านการเกษตรและการยกระดับ
การผลิตด้วยศูนย์การเรียนรู้
เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

อาคารผลิตยา
และผลิตภัณฑ์
สมุนไพร

ธนาคารปู

ศูนย์การเรียนรู้

โครงการเกี่ยวกับเกษตรแปลงใหญ่

ภาคเหนือ

- ลำไยแปลงใหญ่ จ.เชียงใหม่
- เกษตรอินทรีย์ผักแปลงใหญ่ “ผักพื้นเสา” จ.พิษณุโลก
- แปลงใหญ่สับปะรดภูแล จ.เชียงราย
- แปลงใหญ่มะม่วงโชคอนันต์ จ.สุโขทัย
- แปลงใหญ่ลำไย จ.ลำพูน

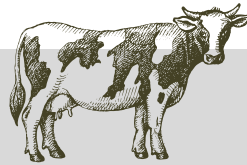
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- แผลงใหญ่จิ้งหรีด จ.ขอนแก่น
- แผลงใหญ่ไม้ผล (ลำไย) จ.อุบลราชธานี
- วิสาหกิจชุมชนส้มโององดีแผลงใหญ่ จ.ชัยภูมิ
- แผลงใหญ่มะเขือเทศ จ.สกลนคร
- แผลงใหญ่มันสำปะหลัง จ.อุดรธานี
- แผลงใหญ่สับปะรด จ.หนองคาย

ภาคกลาง

- แผลงใหญ่เห็ดนางฟ้า จ.ราชบุรี
- แผลงใหญ่กล้วยไม้ (เจษฎา ออร์คิดส์) จ.นครปฐม
- แผลงใหญ่ปลาสด จ.สมุทรปราการ
- แผลงใหญ่โคนม สหกรณ์โคนมไทย - เดนมาร์ก
ห้วยสัตว์ใหญ่ จำกัด จ.ประจวบคีรีขันธ์

ภาคตะวันออก

- แผลงใหญ่ไผ่ จ.ฉะเชิงเทรา
- แผลงใหญ่กุ้งขาว จ.จันทบุรี
- แผลงใหญ่ผักเพ็ชร์เพื่อนใจบ้านคลองมะละกอ
จ.สระแก้ว
- แผลงใหญ่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จ.ปราจีนบุรี
- แผลงใหญ่ทุเรียน จ.จันทบุรี

ภาคใต้-ใต้ชายแดน

- วิสาหกิจชุมชนผึ้งโพรงแผลงใหญ่ จ.สงขลา
- แผลงใหญ่ข้าว จ.ตรัง
- แผลงใหญ่ผัก (ไฮโดรโปนิกส์) จ.นครศรีธรรมราช
- แผลงใหญ่สละ จ.พัทลุง
- แผลงใหญ่มะพร้าว จ.สุราษฎร์ธานี

โครงการเกี่ยวกับการยกระดับการผลิต และพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรให้ได้มาตรฐาน

ภาคเหนือ

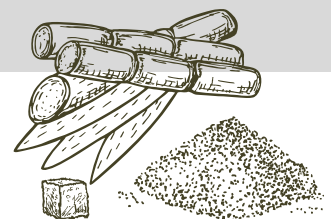

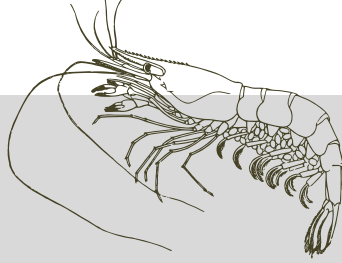
- โครงการพัฒนาอาชีพและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนจากผลผลิตการเกษตร จ.พิจิตรโลก
- โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในตำบลนางแล จ.เชียงราย
- โครงการเพิ่มรายได้หมื่นเวียนจากวัสดุเหลือทิ้งจากแปลงกล้วยตานี จ.สุโขทัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- โครงการพัฒนาการผลิตและใช้โปรตีนจากแมลงเพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ จ.ขอนแก่น
- โครงการพัฒนาหม่าตามวิถีชุมชน จ.ชัยภูมิ
- โครงการอบรมพัฒนาอาชีพการแปรรูปน้ำผลไม้และการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากหมากเฒ่า (วิสาหกิจชุมชนแปรรูปน้ำผลไม้โนนหัวช้าง) จ.สกลนคร
- โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสร้างผลิตภัณฑ์จากอ้อยเพื่อขับเคลื่อน BCG จ.อุดรธานี
- โครงการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนเห็ดครบวงจรสู่ผลิตภัณฑ์ BCG จ.หนองคาย

ภาคกลาง

- โครงการผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ของชุมชนบึงบา จ.ปทุมธานี
- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงสัตว์น้ำ (กุ้ง) (Smart Farming) และโครงการศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงปูนา เพื่อสร้างอาหารและรายได้ แก่ชุมชนพื้นที่ จ.นครปฐม
- โครงการพัฒนารายได้ของประชาชนในพื้นที่ผ่านกิจกรรมการเลี้ยงแพะ จ.เพชรบุรี

ภาคตะวันออก

- โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี : หอยนางรมจากฟาร์มสู่จาน จ.ชลบุรี
- โครงการพัฒนาต้นแบบเกษตรสมัยใหม่ ด้วยนวัตกรรมการดูแลรักษาพืชสำหรับอุตสาหกรรมปลูกผักอินทรีย์แบบยั่งยืน ด้วยระบบโรงเรือนสมัยใหม่ จ.นครนายก
- โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยการเพิ่มมูลค่าด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทย จ.ระยอง
- โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชน ต.เกรียนหัก อ.ขลุง จ.จันทบุรี : การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูปชุมชนภายใต้แบรนด์ “เกรียนนิยม”

ภาคใต้-ใต้ชายแดน

- โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีลเบอร์รี่เพื่อสุขภาพ จ.ตรัง
- โครงการยกระดับการพัฒนาอาชีพเกษตรกรชาวไร่จากตำบลขนานนากสู่การสร้างรายได้ครบวงจร จ.นครศรีธรรมราช
- โครงการพัฒนาก่านอัตแท่งจากกะลามะพร้าว จ.สุราษฎร์ธานี

โครงการเกี่ยวกับการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร

ภาคเหนือ

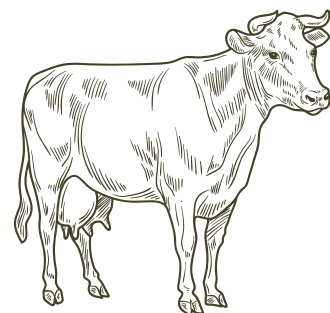

- โครงการพัฒนาศักยภาพ การผลิต เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างเครือข่ายการผลิตการตลาด การบริโภคสินค้าเกษตรคุณภาพ อาหารปลอดภัย จังหวัดเชียงรายแบบบูรณาการ (โครงการจังหวัดเชียงราย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) จ.เชียงราย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้วยสมุนไพรตามแบบนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์ (โครงการจังหวัดสกลนคร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) กลุ่มเกษตรกรสมุนไพรสกลนคร ณ บ้านโนนอุดม จ.สกลนคร
- โครงการส่งเสริมการผลิตโคเนื้อปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP (โครงการกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) จ.นครพนม และกลุ่มโคเนื้อ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคเนื้อ จ.นครพนม

ภาคกลาง

- โครงการเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี (โครงการจังหวัดสุพรรณบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566) จ.สุพรรณบุรี
- โครงการสุพรรณบุรีเมืองสมุนไพรก้าวหน้าอย่างยั่งยืน (โครงการจังหวัดสุพรรณบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563) โรงพยาบาลอุ้มทอง จ.สุพรรณบุรี

ภาคตะวันออก

- โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรจังหวัดสระแก้ว (โครงการจังหวัดสระแก้ว ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) จ.สระแก้ว
- โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยสูง และได้มาตรฐานสากล (โครงการจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564) จ.ฉะเชิงเทรา และแปลงเกษตรของ นางสาววาริช แก้วภักดี จ.ฉะเชิงเทรา (แปลงปลูกผักอินทรีย์ วิสาหกิจ ฟาร์มคาเฟ่)

ภาคใต้-ใต้ชายแดน

- โครงการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ระบบไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด 1,000 วัตต์ (สำหรับธนาคารปู) (โครงการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก จังหวัดชุมพร ปี 2565) กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเครือข่ายการท่องเที่ยว โดยชุมชนบ้านบางสน จ.ชุมพร
- สวนทวิทรัพย์ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จ.ชุมพร ได้รับรางวัลการเพิ่มประสิทธิภาพในเกษตรอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนตามแนวทาง BCG model ในปี 2565

ผลการดำเนินการโดยรวม

เกษตรแปลงใหญ่

- เกิดการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- เกิดเงินทุนหมุนเวียนสำหรับซื้อปัจจัยการผลิตในคราวต่อไป
- เกษตรกรเกิดการรวมกลุ่ม และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืนจากการจำหน่ายผลผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
- เกษตรกรมีช่องทางการตลาดใหม่ ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรให้ได้มาตรฐาน

- เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิต
- ผลผลิตได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร

- เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตร เช่น อาคารศูนย์เรียนรู้การผลิตกาแฟอาราบิกาบอนพื้นที่สูง และการก่อสร้างอาคารผลิตยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ได้มาตรฐาน (GMP) ซึ่งช่วยสนับสนุนการดำเนินงานและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- ความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร
- การบริหารจัดการภายในกลุ่มเป็นไปอย่างมีระบบ โปร่งใส และเป็นธรรม
- การพัฒนาองค์ความรู้และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- การวางแผนการผลิตและการตลาดที่ชัดเจน
- การบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน
- การถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรในชุมชน

ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

- ความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร
- การถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์เพื่อพัฒนาผลผลิตอย่างต่อเนื่อง
- การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
- การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- การหารายได้และเศรษฐกิจของชุมชน
- การถ่ายทอดองค์ความรู้วัฒนธรรมและเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกรชุมชน

ปัญหาอุปสรรค

- การขาดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการบัญชี การเงิน และการบำรุงรักษา
- ปัจจัยการผลิตมีต้นทุนสูง
- ปัญหาด้านการตลาด
- ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม
- ปัญหาด้านผลผลิตทางการเกษตร

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการลงพื้นที่

- ควรบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร
- ควรให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio economy) ในการพัฒนาด้านการเกษตร เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์มูลค่า และเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)
- ควรเสริมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่
- ควรส่งเสริมให้มีการวางแผนการผลิต

แปลงใหญ่สับปะรด
จ.หนองคาย

แปลงใหญ่เห็ด
จ.ราชบุรี

แปลงใหญ่ทุเรียน
จ.จันทบุรี

แปลงใหญ่มะเขือเทศ
จ.สกลนคร

ผลไม้อบแห้งเกรียนนิยม
จ.จันทบุรี

แปลงใหญ่ปลาสด
จ.สมุทรปราการ

ศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงปูนา
เพื่อสร้างอาหารและรายได้ให้ชุมชน
จ.นครปฐม

แปลงใหญ่กล้วยไม้
จ.นครปฐม

กลุ่ม 2

กลุ่มโครงการพัฒนาสินค้า ท่องเที่ยว บริการ และการค้า ประกอบด้วย 32 โครงการ

ผลิตภัณฑ์อาหาร

ช็อกโกแลต
ทุเรียนนนท์

ผลิตภัณฑ์โปรตีน
จากไหมอีรี

เครื่องแกง
โตปลาผง

เบเกอรี่

ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม

ไวน์สาเก

กาแฟดริป

เครื่องดื่มโซดา

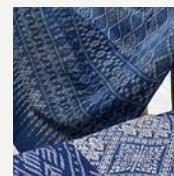
ผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม ประเภทผ้า เครื่องแต่งกาย

ผ้ามัดหมี่
ย้อมคราม

ผ้าไหมทอมือ
มัดย้อม

ผ้าครามเข็นมือ

ผ้าบาติก

ผลิตภัณฑ์งานฝีมือ และศิลปะ ประเภทของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก

มาลัยเขาวัง

เครื่องเงิน

ผลิตภัณฑ์จักสาน

เครื่องเบญจรงค์

ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ

น้ำมันพราว
สกัดเย็น

ครีมบำรุงผิว
จากมะพร้าว

ขมิ้นชัน

ขมิ้นสครับ

โครงการเกี่ยวกับการกระตุ้นส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมชุมชนไทย (CCPOT) สู่สากล

ภาคเหนือ

- ชุมชนเครือข่ายทางวัฒนธรรมย่านวัวลาย (เก้าอี้แสนตอก) จ.เชียงใหม่
- ชุมชนคุณธรรมชมรมโท - ยวน สมอแข (ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไท - ยวน) จ.พิษณุโลก
- ชุมชนคุณธรรมวัดพนาลัยเกษม (ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่) จ.เชียงราย
- ชุมชนคุณธรรมวัดพระศรีรัตนมหาธาตุราชวรวิหาร เครื่องประดับ
สุโขทัย (เครื่องเงิน) จ.สุโขทัย
- ชุมชนคุณธรรมหนองสมณะใต้ (ผ้าปักวิถีล้านนา) จ.ลำพูน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ชุมชนคุณธรรมวัดกกต้อง (โต๊ะจันทสานไม้ไผ่) บ้านกุดหว้า จ.กาฬสินธุ์
- ชุมชนคุณธรรมบ้านดอนข่า (ผ้าไหม) จ.ขอนแก่น
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาสตรีบ้านโพธิ์เมือง (ผ้าฝ้ายเข็นมือ) จ.อุบลราชธานี
- ชุมชนคุณธรรมวัดสมศรี บ้านเสี้ยวน้อย (ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม) จ.ชัยภูมิ
- ชุมชนคุณธรรมบ้านนางเต็ง (ผ้าครามเข็นมือ) จ.สกลนคร
- ชุมชนคุณธรรมบ้านโนนกกอก (กลุ่มทอผ้าโบราณบ้านโนนกกอก) จ.อุดรธานี
- ชุมชนคุณธรรมวัดป่าสำงคำ (ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ย้อนคราม) จ.หนองคาย

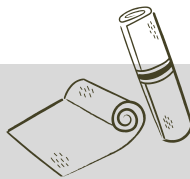
ภาคกลาง

- ชุมชนคุณธรรมวัดเจ็ดเสมียน (กระเป๋ากากาบกล้วย) จ.ราชบุรี
- ชุมชนคุณธรรมเกาะลัดอีแท่น (เครื่องเบญจรงค์) จ.นครปฐม
- The Chocolate Factory Thailand (ช็อกโกแลตทุเรียนนนท์) (สวนทุเรียนเสรี) จ.นนทบุรี
- ชุมชนคุณธรรมบ้านม่วงงาม (ผลิตภัณฑ์มาลัยเขาวัง) จ.เพชรบุรี

ภาคตะวันออก

- กลุ่มจักสานชุมชนย่อยที่ 1 พนัสนิคม (ผลิตภัณฑ์จักสาน) จ.ชลบุรี
- ชุมชนคุณธรรมวัดบางสระเก้า (ผลิตภัณฑ์จากเสื่อกก) จ.จันทบุรี
- ชุมชนคุณธรรมบ้านใหม่ไทยพัฒนา (ชุดผ้าไหมทอมือมัดย้อม) จ.สระแก้ว
- ชุมชนเครือข่ายทางวัฒนธรรมกลุ่มอาชีพชุมชนทำทอรายผ้าบาติกและมัดย้อม (ชุดผ้าเสื่อลานรัก) จ.นครนายก
- ชุมชนคุณธรรมวัดพลา (กระเป๋าล้องแบนดอกไม้โคลน) จ.ระยอง

ภาคใต้-ใต้ชายแดน

- ชุมชนคุณธรรมมัสยิดบาราโฮม (วิสาหกิจชุมชน Barahom Barzaar) (ผ้าบาติก) จ.ปัตตานี
- ชุมชนเครือข่ายทางวัฒนธรรมวัดท่าพญา (ผ้าบาติก) จ.ตรัง
- ชุมชนเครือข่ายทางวัฒนธรรมหน้าวัดพระธาตุ (เครื่องถนอมคร) จ.นครศรีธรรมราช
- ชุมชนเครือข่ายทางวัฒนธรรมหัตถกรรมลูกปัดมโนราห์บ้านขาว (หัตถกรรมลูกปัด) จ.สงขลา
- ชุมชนคุณธรรมวัดบางใบไม้ (ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว) จ.สุราษฎร์ธานี

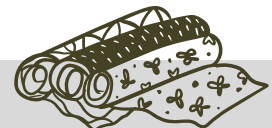

โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน
โดยได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยของรัฐ
ในพื้นที่ในการนำองค์ความรู้ไปช่วยในการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน

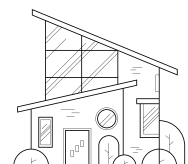
ภาคเหนือ

- โครงการพัฒนาอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอแบบผ้าฝ้ายยกดอก บ้านศรีชุม จ.ลำพูน

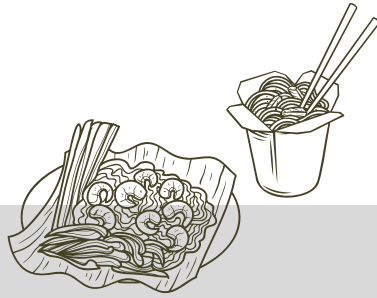
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- ศูนย์เรียนรู้ผ้าไหมมรดกบ้านดอนกอย “วิทยาลัยดอนกอยวิถีแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน” จ.สกลนคร ได้รับการสนับสนุนจากกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

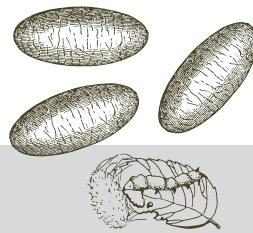
ภาคกลาง

- โครงการสร้างอาชีพธุรกิจอาหารยุคใหม่บนแพลตฟอร์มออนไลน์ จ.สมุทรปราการ

ภาคตะวันออก

- โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์จากผักไผ่หอมอี๋ จ.สระแก้ว

ภาคใต้-ใต้ชายแดน

- โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสุนทรียภูมิทัศน์ชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพและกระตุ้นเศรษฐกิจท่องเที่ยวถนนสายวัฒนธรรม จ.ปัตตานี
- โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากสาเกตุนพืชอัตลักษณ์จังหวัดพัทลุง: ไวน์สาเกต จ.พัทลุง

ผลการดำเนินการโดยรวม

- ชุมชนได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ ทำให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
- เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น จากการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน
- เกิดการอนุรักษ์ สร้างงาน ต่อยอดภูมิปัญญา
- คนในชุมชนมีงานและรายได้เพิ่มขึ้น
- เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าชุมชน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- ความพร้อมด้านข้อมูลวัฒนธรรม
- การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงาน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- ความเข้มแข็งของกลุ่มชุมชนคุณธรรม
- การนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่
- การส่งเสริมการตลาดและการต่อยอดเครือข่ายทางการตลาด

ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

- การนำทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาต่อยอด
- การถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น
- การบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- ความเข้มแข็งของกลุ่มและการดำเนินงานในรูปแบบของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- การบริหารจัดการที่เข้มแข็งของชุมชน
- การส่งเสริมช่องทางการตลาด
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนควบคู่กับการกระตุ้นการท่องเที่ยวชุมชน

ปัญหาอุปสรรค

- การขาดผู้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
- การขาดนวัตกรรม เทคโนโลยี และองค์ความรู้ในการยืดอายุการใช้งานของผลิตภัณฑ์
- การขาดแคลนเงินทุนและต้นทุนการผลิตสูง
- ปัญหาด้านการตลาดและการบริหารจัดการธุรกิจ
- ข้อจำกัดในการประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการลงพื้นที่

- ควรนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและพัฒนาสินค้าให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- ควรเร่งรัดให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองมาตรฐาน
- ควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับภาคีการพัฒนาในการออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ควรทำงานเชิงบูรณาการกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- ควรมีแผนการกระจายความเสี่ยงและส่งเสริมการเพิ่มช่องทางการตลาด
- ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่และพัฒนาต่อยอด

ผลิตภัณฑ์มาลัยแขวง
จ.เพชรบุรี

ผลิตภัณฑ์จากเลื้อกก
จ.จันทบุรี

ผ้าปักวิถีล้านนา
จ.ลำพูน

หัตถกรรมลูกปัด
จ.สงขลา

เครื่องถมนคร
จ.นครศรีธรรมราช

กระเป๋าจากกาบกล้วย
จ.ราชบุรี

ผ้าย้อมคราม
จ.สกลนคร

ผ้าบาติกและมัดย้อม
จ.นครนายก

กลุ่ม 3

กลุ่มโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 4 โครงการ

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

Gastronomy
Tourism

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

Gastronomy Tourism: LANNA Gastronomy ผลิตภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวถนนสายวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และการพัฒนาท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยการเพิ่มมูลค่าด้วยศาสตร์แพทย์แผนไทย

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ สนับสนุนการท่องเที่ยว

อาคารการเรียนรู้
อนุรักษ์นกยูงไทย

ท่าเทียบเรือเกาะพิทักษ์

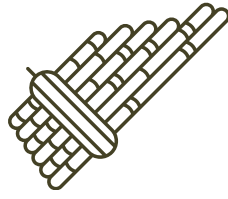
โครงการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุน
การท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งเป็นกลุ่มโครงการที่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงาน
จากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ภาคเหนือ

- โครงการ Gastronomy Tourism : LANNA Gastronomy
“คิดถึงเชียงใหม่” จ.เชียงใหม่

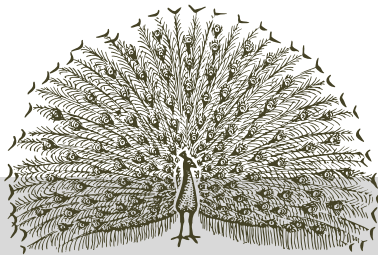

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- โครงการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ต.ช่องเม็ก อ.สิรินธร จ.อุบลราชธานี

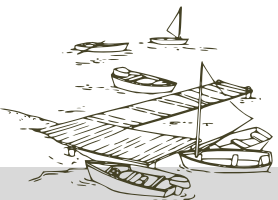

โครงการภาค และจังหวัด

ภาคเหนือ

- โครงการก่อสร้างอาคารการเรียนรู้และอนุรักษ์นกยูง ไทย (โครงการภาคเหนือ ปงบประมาณ พ.ศ. 2564) มหาวิทยาลัยพะเยา อ.เมืองพะเยา จ.พะเยา

ภาคใต้-ใต้ชายแดน

- โครงการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวชุมพรสู่มาตรฐานสากล ท่าเทียบเรือเกาะพิทักษ์ ต.บางน้ำจืด อ.หลังสวน จ.ชุมพร (โครงการจังหวัดชุมพร ปงบประมาณ พ.ศ. 2565)

ผลการดำเนินการโดยรวม

- เป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยมีการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนากิจกรรมทั้งกิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ส่งผลให้ชุมชนและผู้ประกอบการมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน
- การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพสำหรับการพัฒนาท่องเที่ยว
- ความเข้มแข็งของผู้นำกลุ่ม

ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

- การพัฒนาศักยภาพของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว
- การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- การสร้างโอกาสในการทำงานและสร้างรายได้สำหรับชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- การสร้างฐานการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนควบคู่กับการกระตุ้นการท่องเที่ยวชุมชน

ปัญหาอุปสรรค

- ความล่าช้าของการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
- การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โครงการไม่เพียงพอต่อการเข้าถึงของภาคประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการลงพื้นที่

- ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่
- ควรสร้างความภูมิใจแก่ชุมชนในการปรับกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม
- ควรส่งเสริมการสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงวิถีชุมชน
- ควรบูรณาการความร่วมมือภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาสังคม

โครงการก่อสร้างอาคารการเรียนรู้และอนุรักษ์นกยูงไทย
จ.พะเยา

LANNA Gastronomy
จ.เชียงใหม่

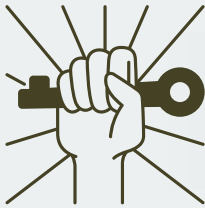
ท่าเทียบเรือเกาะพิทักษ์
จ.ชุมพร

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
จ.อุบลราชธานี

ประเด็นสำคัญจากการลงพื้นที่

จากการลงพื้นที่ติดตามโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในระดับพื้นที่ของ คณะอนุกรรมการฯ ในช่วงเดือนมิถุนายน 2565 - กันยายน 2566 ทำให้คณะอนุกรรมการฯ ได้รับทราบผลการดำเนินงานโครงการที่สำคัญ รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ หน่วยงานในพื้นที่ สถาบันการศึกษา ผู้เข้าร่วมโครงการ และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสามารถสรุปปัจจัยที่นำมาสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในภาพรวม ดังนี้

1 ปัจจัยที่นำมาสู่ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

1

ความเข้มแข็งของผู้นำหรือของกลุ่ม ศักยภาพของผู้นำหรือของกลุ่ม เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะผู้นำหรือของกลุ่มที่มีการขับเคลื่อนการพัฒนาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

2

ความร่วมมือของสถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในการสนับสนุนการพัฒนา สถาบันการศึกษาและภาคเอกชนในพื้นที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนองค์ความรู้ด้านวิชาการ การวิจัยและพัฒนา สินค้าอัตลักษณ์ของพื้นที่ตลอดห่วงโซ่คุณค่า เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในชุมชนได้อย่างยั่งยืนตามหลัก BCG Model และได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นไปตามความต้องการของตลาด

3

การใช้ศักยภาพของพื้นที่มาเป็นประเด็นในการบูรณาการการพัฒนา การนำศักยภาพของพื้นที่ที่กำหนดเป็นประเด็นสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในลักษณะบูรณาการ โดยภาคีพัฒนาทุกภาคส่วนมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ก่อให้เกิดการสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจฐานรากอย่างแท้จริง ทำให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม

4

การต่อยอดโดยใช้ทุนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนที่แสดงถึงอัตลักษณ์และภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาต่อยอด เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างเอกลักษณ์ให้กับสินค้าและบริการของชุมชน และตรงตามความต้องการของตลาด รวมทั้งเป็นการสืบสาน วัฒนธรรมและส่งต่อให้กับคนรุ่นใหม่

2

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในภาพรวม

การดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในระดับพื้นที่ ควรให้ความสำคัญกับประเด็นดังนี้

การพัฒนาคนในชุมชน ให้มีความรู้ ความสามารถ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตัวเอง สามารถประสานงานได้กับทุกภาคส่วน และมีการกระจายประโยชน์ที่ตนได้รับสู่ชุมชน

1

การส่งเสริมคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อสืบสานอัตลักษณ์ของชุมชน และส่งต่อให้คนรุ่นใหม่รับช่วงดำเนินการต่อ โดยส่งเสริมการสืบทอดวัฒนธรรมสู่คนรุ่นใหม่และกลุ่มเยาวชนในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์สืบสานและต่อยอดมรดกภูมิปัญญา

2

การบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือและสนับสนุนการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมทั้งควรส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่นำองค์ความรู้และนวัตกรรมเข้าไปช่วยชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า พัฒนาคุณภาพของสินค้าให้ได้มาตรฐานและตรงตามความต้องการของตลาด

3

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนควบคู่กับการกระตุ้นการท่องเที่ยวชุมชน โดยการบูรณาการความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม การท่องเที่ยวชุมชนควบคู่ไปกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของแหล่งท่องเที่ยวด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่มีคุณค่า

4

05

ตัวอย่างโครงการต้นแบบ การดำเนินงานที่ดี

หลักเกณฑ์การคัดเลือก

โครงการที่เป็นต้นแบบการดำเนินการที่ดี

6 ประการ

1. ความเข้มแข็งของผู้นำหรือของกลุ่ม
2. การมีระบบการบริหารจัดการโครงการที่ดี
3. การได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาและภาคเอกชน
4. การบูรณาการการทำงานร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Value Chain)
5. การวางแผนการผลิตและการตลาดที่ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและพื้นที่
6. การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่ออบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ และการต่อยอดภูมิปัญญา

โครงการลำไยแปลงใหญ่ หมู่ที่ 5 ตำบลหนองตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ดำเนินการโดย สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่

กิจกรรมโดยย่อ

- การก่อสร้างอาคารรับซื้อผลผลิตและอาคารคัดบรรจุมาตรฐาน GMP
- การจัดซื้อเครื่องจักรและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ได้แก่ รถยกไฮโดรลิก พาเลทพลาสติกกับเครื่องคัดเกรดลำไย เครื่องชั่งน้ำหนักดิจิทัล

วัตถุประสงค์

- เพื่อยกระดับมาตรฐานและลดต้นทุนการผลิต
- เพื่อเพิ่มรายได้แก่สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ ๔
- เพื่อสร้างจุดรับซื้อและกระจายผลผลิต รวมทั้งเชื่อมโยงการตลาดและสร้างโอกาสในการแข่งขัน

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ตุลาคม 2563 - กันยายน 2564

งบประมาณ

2,882,788.50 บาท

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต :

- ลดต้นทุนการผลิตได้ ร้อยละ 20
- ผลผลิตได้รับการพัฒนาคุณภาพ ร้อยละ 80
- สามารถรวบรวมผลผลิต (สดช่อ และ รูดร่วง) ได้จำนวน 800 ตัน/ปี
- สามารถเชื่อมโยงตลาด จำนวน 3 ช่องทาง ได้แก่ ตลาดออนไลน์ (เพจ Facebook ลำไยหนองตอง) ตลาดออฟไลน์ ตลาดโมเดิร์นเทรด
- สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30

ผลลัพธ์ :

- มีจุดรวบรวม จุดศูนย์กลางการกระจายและจำหน่ายผลผลิตจุดเดียวกัน ใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- ผลผลิตมีคุณภาพมากขึ้น ทำให้จำหน่ายได้ราคาสูงขึ้น
- มีช่องทางจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้น
- เกษตรกรมีการปรับตัว ตั้งแต่กระบวนการผลิต จนถึงการตลาด ก่อให้เกิดความยั่งยืนของกลุ่มในการทำการเกษตรแบบมิติใหม่

จุดแข็งของโครงการ ได้แก่ **กลุ่มมีความเข้มแข็ง** สมาชิกของกลุ่มมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อกันและซื่อสัตย์ต่อกัน รวมทั้ง**การบริหารจัดการที่ดีและเป็นระบบ** ทำให้โครงการสามารถดำเนินการต่อได้ด้วยตนเอง แม้ว่าจะสิ้นสุดโครงการแล้วและไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- ความสามัคคีของสมาชิกกลุ่ม
- ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม
- ความรับผิดชอบต่อกันและความซื่อสัตย์ต่อกัน
- การบริหารจัดการที่ดีและเป็นระบบ
- การเคารพกฎกติกาและข้อตกลงของกลุ่ม

ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

- ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของสมาชิกกลุ่ม
- การถ่ายทอดและแบ่งปันองค์ความรู้และประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อพัฒนาผลผลิตของตน
- ความผูกพันภายในกลุ่มและความรับผิดชอบต่อกันของสมาชิกกลุ่ม

ปัญหาอุปสรรค

- ตลาดรับซื้อผลผลิตลำไยมีน้อย ในขณะที่ผลผลิตลำไยมีปริมาณมาก ทำให้ราคาลำไยตกต่ำ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ควรสนับสนุนและร่วมมือด้านโลจิสติกส์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อลดต้นทุนการขนส่งสินค้า ลดความเสียหายของลำไยผลสด และขยายตลาดภายในประเทศ
- เกษตรกรควรกระจายความเสี่ยง ในการประกอบอาชีพ โดยการปลูกพืชชนิดอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่หรือ การทำปศุสัตว์ร่วมด้วย เพื่อลดความเสี่ยงและเสี่ยงปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำจากการที่ผลผลิตล้นตลาด

ชุมชนคุณธรรมบ้านโนนkok (กลุ่มทอผ้าโบราณบ้านโนนkok) ตำบลหนองนาคำ อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

ดำเนินการโดย สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

กิจกรรมโดยย่อ

- การออกแบบตราสัญลักษณ์ เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์และทุนทางวัฒนธรรมของชุมชน “ลายสายธารนาคเขี้ยวรวง” รวมถึงนำผ้าผืนมาพัฒนาเป็นสินค้า เช่น ผ้าคลุมไหล่ และเสื้อสำเร็จรูป ซึ่งชุมชนยังคงอนุรักษ์การใช้กี่ทอผ้าแบบดั้งเดิมในการทอผ้า
- จำหน่ายสินค้าทั้งรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ อาทิ Facebook
- อบรมและพัฒนาศักยภาพเครือข่ายผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทยและการตลาดออนไลน์ เพื่อฝึกทักษะการไลฟ์สด และการทำอินโฟกราฟิก รวมทั้งการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยวชุมชน “โนนkok ภูมิปัญญาแห่งผืนผ้า”

วัตถุประสงค์

- เพื่อสนับสนุนให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ
- เพื่อลดต้นทุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของชุมชน
- เพื่อสร้างสินค้าและบริการของชุมชนรูปแบบใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่ม และตรงตามความต้องการของตลาด

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

กันยายน 2564 - มีนาคม 2565

งบประมาณ

176,579,530 บาท

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต :

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมชุมชนไทย

- ระดับทอง (ICHAMP) 1 รายการ คือ ผ้าข้อมสิดอกบัวแดง
- ระดับโท (CCPOT) 5 รายการ ได้แก่ กระเป๋า ผ้าคลุมไหล่ ผ้าลายขอ ผ้าลายโบราณ และผ้ามัดหมี่
- ผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) 2 รายการ ได้แก่ ผ้าลายสายธารนาคเขี้ยวรวง และผ้าคลุมไหล่แม่แบบขิดเกียงข้อมดอกบัวแดงและสายบัวแดง

ผลลัพธ์ :

- กลุ่มมีสมาชิก 30 ราย และมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม 20,000 - 30,000 บาท/เดือน
- เกิดความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่
- เกิดศูนย์เรียนรู้กลุ่มทอผ้าโบราณบ้านโนนkok เพื่ออบรมและเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

จุดแข็งของโครงการ ได้แก่ การนำภูมิปัญญาการทอผ้าที่สืบทอดมาตั้งแต่อดีตมาประยุกต์ และสร้างสรรค์เป็นลายชนิดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จนสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน การบูรณาการกับทุกภาคส่วนในพื้นที่ และการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านกระบวนการผลิตและการวิจัยพัฒนาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชน และนำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อสร้างช่องทางการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ เพื่ออบรมและเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมให้กับผู้ที่สนใจ

ปัญหาอุปสรรค

- การไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามความต้องการ
- การขาดแคลนผู้มีทักษะฝีมือและประสบการณ์การทำงาน
- ยอดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ลดลงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
- การขาดทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ควรนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการดำเนินงาน โดยพัฒนาระบบ การจัดแสดงสินค้าเป็นระบบออนไลน์ในรูปแบบเสมือนจริง (Virtual Exhibition)
- ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้มแข็ง การมีส่วนร่วมระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) และสืบทอดภูมิปัญญาของชุมชนให้แก่เยาวชนรุ่นหลัง
- ควรสนับสนุนองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และขยายผลชุมชนที่มีศักยภาพให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในระดับชุมชน จังหวัด และประเทศ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- การนำเอาภูมิปัญญาการทอผ้าที่สืบทอดมาตั้งแต่อดีตมาประยุกต์ และสร้างสรรค์เป็นลายชนิดที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของบ้านโนนคอก และใช้เทคนิคการย้อมสีธรรมชาติจากดอกบัวแดงจนสร้างชื่อเสียงให้แก่ชุมชน
- ความร่วมมือของหน่วยงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- การสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านกระบวนการผลิตและการวิจัยพัฒนาออกแบบผลิตภัณฑ์ของชุมชน
- การนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เพื่อสร้างช่องทางการประชาสัมพันธ์สินค้า อาทิ ผ่านทาง Facebook ของชุมชน

ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

- ความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่
- การนำทุนทางวัฒนธรรมของชุมชนที่แสดงถึงอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเพิ่มคุณค่าทางสังคมและมูลค่าทางเศรษฐกิจ
- การนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอด โดยใช้ทักษะฝีมือของคนในชุมชนและวัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่น
- การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้กลุ่มทอผ้าโบราณบ้านโนนคอก เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ อบรมและเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมแก่ผู้ที่สนใจ

โครงการสร้างอาชีพธุรกิจอาหารยุคใหม่บนแพลตฟอร์มออนไลน์ พื้นที่ตำบลลำโรงเหนือ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

กิจกรรมโดยย่อ

- ฝึกอบรมอาชีพด้านอาหาร เพื่อสุขภาพให้กับผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการทำอาหาร
- ประสานเครือข่ายการพัฒนา ทั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มช่องทางการจำหน่าย
- นำผลิตภัณฑ์ไปขายในตู้จำหน่ายสินค้าอัตโนมัติ (Kiosk) ที่ติดตั้งตามสถานีบริการน้ำมันของ ปตท.
- ขยายผลความสำเร็จไปยังช่องทางอื่น ๆ อาทิ การนำอาหารฟิวชั่นไปวางจำหน่ายที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นต้น

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ผู้ประกอบการและประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- เพื่อขยายภาคีเครือข่ายการพัฒนาให้ชุมชนและประชาชนเกิดความยั่งยืนของรายได้

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

กุมภาพันธ์ – ธันวาคม 2565

งบประมาณ

800,000 บาท

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต :

- มีหลักสูตรการอบรมพัฒนาเสริมสร้างอาชีพแบบครบวงจรครอบคลุมห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)
- มีผู้เข้าอบรมด้านอาหาร 653 คน โดยมากกว่าร้อยละ 50 นำองค์ความรู้ไปต่อยอด/ประกอบอาชีพเสริมมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 – 70
- พัฒนาผลิตภัณฑ์จากวิสาหกิจชุมชน “ผ้าบาติก” ช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการยกระดับผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าของฝาก ระดับพรีเมียม อาทิ ผ้าคลุมไหล่ บาติก ราคา 800 บาท และเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าด้วยลายใบไม้สีทองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะเป็นใบไม้ประจำถิ่นภาคใต้ โดยใช้เทคนิค Eco Print จำหน่ายในราคาพิเศษ 3,500 บาท

ผลลัพธ์ :

- ยกระดับองค์ความรู้ผู้ประกอบการและประชาชน
- ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ยกระดับรายได้ครัวเรือน

จุดแข็งของโครงการ ได้แก่ การวางแผนการจัดหลักสูตรอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายเพื่อออกแบบหลักสูตรอบรมแบบครบวงจร การประสานเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็ง เพื่อต่อยอดและขยายผลความสำเร็จของโครงการให้เห็นศักยภาพของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีโอกาสเติบโต เป็นการทำงานร่วมกับวิสาหกิจชุมชนจัดหาแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ และจัดอบรมหลักสูตร ที่ให้ความรู้ตามมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร รวมถึงการพัฒนาเมนูอาหารและออกแบบอาหารโดยผู้มีชื่อเสียงและความเชี่ยวชาญด้านอาหาร (Chef)

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- การจัดหลักสูตรอบรมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม
- การออกแบบหลักสูตรการอบรมแบบครบวงจร
- หน่วยงานเจ้าภาพทำหน้าที่เป็นผู้ประสานเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

- การบูรณาการภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน
- การส่งเสริมช่องทางการตลาด และการจับคู่ทางธุรกิจระหว่างเจ้าของธุรกิจรายใหญ่กับวิสาหกิจชุมชน โดยหน่วยงาน เจ้าภาพทำหน้าที่เป็นทั้งที่ปรึกษาและผลักดันให้ผู้เข้าอบรมได้เป็นเจ้าของธุรกิจรายใหม่และยกระดับสินค้าของวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาอุปสรรค

- การขาดทักษะด้าน Digital Literacy ของผู้เข้าอบรม
- การขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ควรเพิ่มช่องทางการตลาด โดยร่วมกับ อปท. (เทศบาล) จัดเทศกาลอาหารดีของตำบลหรือจังหวัด
- ควรส่งเสริมให้ อปท.(เทศบาล) สนับสนุนงบประมาณ
- ควรส่งเสริมการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์พื้นที่ สร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์
- ควรพัฒนาองค์ความรู้ที่ครบวงจร

โครงการแปลงใหญ่ไผ่ หมู่ที่ 9 ตำบลท่าตะเกรา อำเภอท่าตะเกรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

กิจกรรมโดยย่อ

- การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากวัสดุเหลือใช้ โดยการจัดซื้อปุ๋ยคอกจำนวน 600 ตัน การจัดซื้อรถไถขนาด 50 แรงม้า และอุปกรณ์ต่อพ่วง
- การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน (1) การแปรรูปหน่อไม้ โดยจัดซื้อเครื่องซิลสุญญากาศ ถุงซิลกระป๋องบรรจุขนาดต่าง ๆ เครื่องซิลฝากระป๋องอัตโนมัติเครื่องหั่นอเนกประสงค์ ซึ่งนั่งสแตนเลสและหม้อต้มสแตนเลส และ (2) การแปรรูปลำไยไฟ โดยการจัดซื้อเครื่องเหลาแหลมไม้ตะเคียบ เครื่องขัดเสี้ยนไม้ตะเคียบ เครื่องซิลแพ็คไม้ตะเคียบ เต้าเผาถ่าน และเครื่องอัดถ่านไฟฟ้า

วัตถุประสงค์

- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- เพื่อยกระดับการผลิตไปสู่สินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีมูลค่าที่สูงขึ้น

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ตุลาคม 2563 - กันยายน 2564

งบประมาณ

3,000,000 บาท

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต :

- กลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ได้ 600 ตัน
- การผลิตหน่อไม้แปรรูป ประกอบด้วย (1) หน่อไม้หวานต้มบรรจุถุงสุญญากาศ ซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพสินค้าตามมาตรฐาน ออย. และ (2) หน่อไม้ตงตองบรรจุกระป๋อง
- ตะเคียบไม้ไผ่
- ถ่านอัดก้อน

ผลลัพธ์ :

- กลุ่มฯ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืนจากการจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้แบรนด์สินค้า “ตงประสิทธิ์” และมีจำนวนสมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้น
- ทำให้เศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิตในชุมชนดีขึ้น

จุดแข็งของโครงการ ได้แก่ **ภาวะผู้นำของประธานกลุ่ม**ที่มีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาศักยภาพของกลุ่มตลอดเวลา และ**คณะกรรมการบริหารงานของกลุ่มมีความเข้มแข็ง** ร่วมคิดร่วมทำด้วยความตั้งใจ เพื่อประโยชน์ของสมาชิกกลุ่ม โดยมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาและทิศทางการพัฒนาของกลุ่มอย่างเป็นระบบ ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาของกลุ่ม รวมทั้ง**การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มมีความรู้ด้านการผลิตและการจำหน่ายซึ่งได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องทำให้มีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐานและแสดงถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มอย่างชัดเจน

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- ประธานกลุ่มมีภาวะผู้นำมีความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพของกลุ่มตลอดเวลา
- คณะกรรมการบริหารงานของกลุ่มมีความเข้มแข็ง ร่วมคิดร่วมทำด้วยความตั้งใจ เพื่อประโยชน์ของสมาชิกกลุ่ม การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาและทิศทางการพัฒนาของกลุ่มอย่างเป็นระบบ ผ่านการจัดทำแผนพัฒนาของกลุ่ม
- การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีประสิทธิภาพ อาทิ ที่ทำการปกครองอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัด

ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

- ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพสินค้าที่ได้มาตรฐาน
- สมาชิกกลุ่มมีความรู้ด้านการผลิตและการจำหน่าย และได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง
- ผลิตภัณฑ์แสดงถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มอย่างเด่นชัด
- เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่องและรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ควรสร้างความร่วมมือกับกลุ่มวิสาหกิจอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงการพัฒนาและการแปรรูปสินค้าให้มีความหลากหลาย
- ควรใช้วัตถุดิบให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุกขั้นตอนการผลิต
- ควรสร้างผู้นำรุ่นต่อไปที่มีวิสัยทัศน์มีความคิดเป็นระบบ ตั้งใจปฏิบัติงาน และสามารถประสานงานได้กับทุกภาคส่วน เพื่อสานต่อการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรค

- ค่าวัสดุ/อุปกรณ์/เครื่องจักรกล และปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้นมาก ส่งผลต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรภายใต้โครงการ

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และสุนทรียภูมิทัศน์ชุมชน เพื่อส่งเสริมอาชีพและกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยว ถนนสายวัฒนธรรม ตำบลอานาหารู จังหวัดปัตตานี ดำเนินการโดย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

วัตถุประสงค์

- เพื่อนำความคิดสร้างสรรค์และองค์ความรู้ด้านศิลปกรรมบูรณาการร่วมกับชุมชน
- เพื่อฝึกอบรมพัฒนาทักษะในการเสริมสร้างอาชีพใหม่ ให้แก่ผู้ว่างงานในตำบลอานาหารู
- เพื่อเสริมสร้างสุนทรียภูมิทัศน์ชุมชน
- เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการ และกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

กุมภาพันธ์ - ธันวาคม 2564

งบประมาณ

800,000 บาท

กิจกรรมโดยย่อ

- พัฒนาออกแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนและจัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ชุมชน
- สร้างแหล่งเผยแพร่ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ชุมชน 5 จุด
- จัดตลาดสุนทรียภูมิทัศน์ชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพ และกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวถนนสายวัฒนธรรม

ผลการดำเนินงาน

ผลผลิต :

- ผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่สะท้อนอัตลักษณ์ชุมชน 6 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เขี้ยวจำลอง (เขี้ยวเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว เขี้ยวองค์พระหมอ และเขี้ยวกลาง) การออกแบบลวดลายผ้าอัตลักษณ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์จากผ้าบาติกและผลิตภัณฑ์อักษรมงคล จำนวน 150 ชิ้น ต่อ 1 ผลิตภัณฑ์
- ผลงานศิลปะสิ่งแวดล้อมติดตั้ง 5 พื้นที่
- จัดอบรมเรื่องเทคนิคทางการตลาดและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน
- จัดตลาดชงจ๊อ ประกอบด้วย ตลาดชงจ๊อ @อานาหารู และตลาดชงจ๊อ @ออนไลน์

ผลลัพธ์ :

- รายได้ของประชาชนในชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ต่อปี
- รายได้ของประชาชนที่ว่างงานเฉลี่ยคนละ 60,000 บาทต่อปี
- รายได้ของผู้ประกอบการในชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต่อปี
- จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในชุมชนร้อยละ 15 ต่อปี

จุดแข็งของโครงการ ได้แก่ การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนในการนำองค์ความรู้ด้านศิลปกรรมมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ชุมชนเกิดความตระหนัก ห่วงแหน และรักษาบ้านเรือนของตนให้คงไว้ซึ่งความงามทางสถาปัตยกรรมที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์ ส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนได้ตามความต้องการของชุมชน และ**การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากอัตลักษณ์และวัฒนธรรม** เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้และอาชีพที่ยั่งยืนให้กับชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ควรส่งเสริมให้เยาวชนเข้าร่วมโครงการฯ และส่งต่อให้คนรุ่นใหม่รับช่วงดำเนินการต่อ
- ควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาชุมชนระหว่างมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละภาค
- ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ชุมชนเพิ่มขึ้น
- มหาวิทยาลัยควรสร้างความไว้วางใจและการยอมรับจากชุมชน รวมทั้งควรถอดบทเรียนจากชุมชน
- ควรประยุกต์ใช้ BCG Model ในการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
- ควรบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้เข้าถึงได้สะดวก
- ควรพัฒนารูปแบบของฝากของระลึกให้นักท่องเที่ยวกลับบ้านได้อย่างสะดวก

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

- การจัดเก็บข้อมูลชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยใช้ Community Big Data
- การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน
- การบูรณาการองค์ความรู้ด้านศิลปกรรมกับงานบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชน
- การทำงานเป็นทีม
- การสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชุมชน เพื่อสร้างการยอมรับและให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ

ปัจจัยสู่ความยั่งยืน

- มหาวิทยาลัยเข้าไปสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับชาวบ้านในชุมชนหัตถลาด (ก๊อดาจีนอ) เพื่อให้เกิดความห่วงแหน รักษาบ้านเรือนให้คงไว้ซึ่งความงามทางสถาปัตยกรรม
- การนำศาสตร์ด้านศิลปกรรมเข้าไปเป็นสื่อกลาง โดยการถ่ายทอดเรื่องราวประวัติศาสตร์
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ภาครัฐ และเอกชนอย่างต่อเนื่อง
- การสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนจากอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของชุมชน
- การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้และอาชีพที่ยั่งยืนให้กับชุมชน

ปัญหาอุปสรรค

- กระบวนการดำเนินโครงการมีความยุ่งยากและเกิดข้อผิดพลาดในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า

โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากเป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างฐานราก
ให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองซึ่งจะช่วยให้เกิดการพัฒนาในระดับพื้นที่
เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ การกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน
ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น
ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปพัฒนาต่อยอดและนำไปพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

0 2280 4085

pr@nesdc.go.th